

Sygn. akt II CZ 51/14

POSTANOWIENIE

Dnia 4 września 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Myszka (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Anna Owczarek

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie z powództwa K. D. i T. D.
przeciwko M. D. i P. D.
o ustalenie umowy darowizny za nieważną,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 4 września 2014 r.,
zażalenia pozwanych
na postanowienie Sądu Apelacyjnego
z dnia 29 stycznia 2014 r.

- 1. oddała zażalenie,**
- 2. zasądza od pozwanych na rzecz powodów kwotę 3 600,- zł (trzy tysiące sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 29 stycznia 2014 r. Sąd Apelacyjny odrzucił skargę kasacyjną pozwanych od wyroku tego Sądu z dnia 10 września 2013 r., jako wniesioną po upływie terminu (art. 398⁶ § 2 k.p.c.). Stwierdził, że w dniu 4 listopada 2013 r. doręczono pozwany odpis zaskarżonego wyroku z uzasadnieniem, a w dniu 4 stycznia 2014 r. pełnomocnik pozwanych wniósł skargę kasacyjną bezpośrednio do Sądu Najwyższego, który w dniu 14 stycznia 2014 r. przekazał ją Sądowi Apelacyjnemu. Zgodnie z art. 398⁵ § 1 k.p.c., skargę kasacyjną wnosi się do sądu, który wydał zaskarżone orzeczenie, w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem stronie skarżącej. Pozwani wnieśli skargę kasacyjną w ostatnim dniu terminu do niewłaściwego sądu, który otrzymał ją w dniu 13 stycznia 2014 r., kiedy nie było już możliwości wniesienia skargi do sądu właściwego w terminie określonym w art. 398⁵ § 1 k.p.c. Przy wnoszeniu skargi kasacyjnej nie ma natomiast zastosowania art. 369 § 3 k.p.c. W tej sytuacji, zgodnie z art. 398⁶ § 2 k.p.c., skarga pozwanych ulegała odrzuceniu, jako wniesiona po upływie terminu.

W zażaleniu na to postanowienie pozwani zarzucili Sądowi Apelacyjnemu naruszenie art. 369 § 3 w związku z art. 398²¹ k.p.c. i błędne przyjęcie, że skarga kasacyjna została wniesiona po upływie terminu. W konkluzji wnieśli o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W art. 398⁵ § 1 k.p.c. ustawodawca wskazał sąd, do którego należy wnieść skargę kasacyjną, oraz termin, w jakim czynność ta powinna być dokonana. Według tego przepisu, skargę kasacyjną wnosi się do sądu, który wydał zaskarżone orzeczenie, w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem stronie skarżącej. Datą wniesienia skargi kasacyjnej jest - wbrew odmiennym zapatrywaniom skarżących - data, w której skarga została złożona w sądzie właściwym (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 1997 r., II UZ 20/96, OSNAPiUS 1997, nr 18, poz. 359).

Skarżący nie mają również racji przyjmując, że - na podstawie art. 398²¹ k.p.c. - przepis art. 369 § 3 k.p.c. ma odpowiednie zastosowanie do wniesienia skargi kasacyjnej. Art. 369 § 3 k.p.c., dodany przez art. 1 pkt 38 ustawy z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 233, poz. 1381), która weszła w życie z dniem 3 maja 2012 r. stanowi, że termin, o którym mowa w § 1 i 2, uważa się za zachowany także wtedy, gdy przed jego upływem strona wniosła apelację do sądu drugiej instancji. W takim wypadku sąd ten niezwłocznie przesyła apelację do sądu, który wydał zaskarżony wyrok. Regulacja wprowadzona w tym przepisie zmieniła utrwalone w orzecnictwie stanowisko, zgodnie z którym wniesienie apelacji bezpośrednio do sądu drugiej instancji należało traktować jako wniesienie jej do sądu niewłaściwego z wszelkimi tego konsekwencjami procesowymi (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2000 r., IV CKN 1420/00, nie publ. oraz uchwałę połączonych Izby: Izby Cywilnej i Administracyjnej oraz Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 1987 r., III CZP 33/87, OSNCP 1988, nr 6, poz. 73).

Kwestia dopuszczalności odpowiedniego stosowania art. 369 § 3 k.p.c. do wnoszenia skargi kasacyjnej była już przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego. W postanowieniu z dnia 10 października 2013 r., III CZ 43/13 (nie publ.) Sąd Najwyższy podkreślił, że art. 398²¹ k.p.c. pozwala na odpowiednie stosowanie przepisów o apelacji do postępowania przed Sądem Najwyższym tylko wtedy, gdy nie ma szczególnych przepisów o postępowaniu przed tym Sądem. Tymczasem szczególny przepis art. 398⁵ § 1 k.p.c. jednoznacznie określa sąd oraz termin, do którego wnosi się skargę kasacyjną, a mianowicie do sądu, który wydał zaskarżone orzeczenie. Istnienie tego szczególnego przepisu - stwierdził Sąd Najwyższy - wyłącza dopuszczalność odpowiedniego zastosowania art. 369 § 3 k.p.c. w postępowaniu kasacyjnym. Identyczne stanowisko Sąd Najwyższy zajął w postanowieniach z dnia 20 lutego 2014 r., I CZ 6/14 (nie publ.) i z dnia 20 marca 2014 r., II CZ 107/13 (nie publ.), podkreślając, że art. 369 § 3 k.p.c. nie określa ogólnego sposobu postępowania w wypadku wniesienia środka zaskarżenia do niewłaściwego sądu, lecz jego szczególny wypadek w postaci wniesienia apelacji bezpośrednio do sądu drugiej instancji.

Skład orzekający Sądu Najwyższego podziela stanowisko wyrażone w powołanych orzeczeniach oraz argumentację przytoczoną dla jego uzasadnienia.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił zażalenie i orzekł o kosztach postępowania zażaleniowego zgodnie z art. 98 § 1 i 3 w związku z art. 391 § 1, art. 398²¹ i art. 394¹ § 3 k.p.c. oraz w związku z § 6 pkt 7 i § 13 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (jedn. tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 461).